

Een kijkje in mijn collectie (deel 4)

Maxim van Ooijen

"Als je boos bent, tel tot vier. Als je héél boos bent, vloek dan." Kent u die uitdrukking?

Ik realiseer me dat ik nu heel erg op dominee Gremdaat begin te lijken, maar dit komt niet helemaal uit de lucht vallen.

Onlangs ben ik voor het eerst naar de Briefmarkenmesse in Essen geweest. Daar heb ik alvast een groot deel van mijn vakantiegeld uitgegeven aan allerlei oude en nieuwe zegels. Het gevolg was dat ik twee nieuwe insteekalbums nodig had om alles op te bergen en daardoor ook van alles op moest schuiven.

Bij al dat schuiven viel mijn oog ineens op een Disney-zegel uit Sierra Leone die al een paar jaar in mijn collectie zat. Postzegels met Disneyfigu-

ren er op zijn toch een beetje de stiefkindjes van de verzamelaarswereld. Eind jaren '70 kwamen ze ineens tevoorschijn, meestal uitgegeven door Caribische eilandjes en in lange series van acht zegels en meerdere blokken.

De eerste VN-gerelateerde series waren die voor het Jaar van het Kind 1979. Enige jaren later, bij het Jongerenjaar 1985, doken de Disney figuren weer op. Veel van die zegels herdachten ook de 150e geboortedag van Mark Twain de schrijver. En van hem is het citaat aan het begin van dit artikel, dat op de postzegel zo treffend door Donald Duck wordt uitgebeeld. De andere drie zegels uit Sierra Leone verbeelden ook citaten van hem.

Het gaat mij niet om Mark Twain of Walt Disney, maar om de zegels zelf.

Wie kijkt er ooit goed naar een postzegel? Naar de fijne tekening? De diepere bedoeling van de ontwerper? Zelf heb ik inmiddels duizenden en duizenden zegels die op een of andere manier iets met de VN hebben te maken, maar weet ik wel wat er eigenlijk op die zegels staat? Niet echt. Pas nu ik zegels scan om ze op internet te plaatsen, zie ik ze in groot formaat op het beeldscherm van mijn computer. En zo ontdek ik elke keer weer iets nieuws.

Een mooi voorbeeld zijn de postzegels van Tunesië die door Hatem El Mekki (1918-2003) zijn ontworpen. Deze zoon van een gevluchte Tunesische vader en een Nederlands-Indische moeder (hij werd geboren in Batavia), werd een van de belangrijkste kunstenaars in de Arabische wereld. Tijdens de koloniale tijd maakte hij politieke cartoons onder pseudoniem die gericht waren tegen de Fransen.

Hij heeft één VN-zegel ontworpen (de 50 c uit 1964, Mi. 106), maar daar staat tegenover dat hij er voor Tunesië in ongeveer 40 jaar meer dan 450 heeft gemaakt. In mijn collectie zitten 41 zegels van hem die iets met de VN te maken hebben, van de opening van het UNESCO-gebouw in Parijs (1958) tot de Mensenrechtenconferentie in Wenen (1993).

Zijn zegels zijn echte zoekplaatjes. Overal zitten elementen die in elkaar overlopen of net iets anders zijn dan je denkt.

Zo worden weegschalen ogen en wereldbollen vogelnestjes. Handen worden vredesduiven of gezichten en een rode halve maan kan ineens een neus voorstellen. Bij de zegel tegen het roken uit 1980 zijn de ogen van de arme roker doodshoofden geworden. Een sprekend voorbeeld van de dood in de ogen hebben.

Uiteindelijk werd El Mekki na zijn dood zelf ook afgebeeld op een postzegel in een serie met belangrijke Tunesiërs. Ook deze heb ik in mijn collectie opgenomen. Overigens zou dit een leuk thema kunnen zijn: Ontwerpers van VN-zegels op postzegels. Er zijn immers al Oostenrijkse zegels voor Hundertwasser en België heeft in 1992 Jean Van Noten afgebeeld, ontwerper van de eerste VN-herdenkingszegel uit 1952 (Mi. 16).

De moraal van het verhaal? Leg postzegels, ook die zegels die al jarenlang in het album zitten, eens onder een vergrootglas en ontdek welke wereld er schuilgaat op die paar vierkante centimeter papier.

Reacties op dit artikel zijn welkom op info@unostamps.nl